

SỐ 105

KINH NGŨ ẤM THÍ DỤ

*Hán dịch: Đời Hậu Hán, Pháp sư An Thế Cao,
người nước An tức.*

Nghe như vậy:

Một thời, Đức Phật du hóa ở nước Ma thắng, đi qua bến sông, thấy một đồng bọt lớn trôi theo dòng nước. Ngài bảo các Tỳ-kheo:

–Này các Tỳ-kheo, như đồng bọt lớn này đang trôi theo dòng sông, người có mắt thấy vậy, quán sát xem xét, biết rõ nó không chắc thật mau bị tiêu diệt. Vì sao? Vì bọt nước không bền chắc. Như vậy, này Tỳ-kheo, tất cả các sắc trong quá khứ, vị lai, hiện tại, trong ngoài, thô tế, tốt xấu, gần xa, các Tỳ-kheo hãy quán sát xem xét kỹ sắc này là hư giả không thật, chỉ là bệnh, phiền não, mụn ghẻ, giả dối, không thật, không thường còn, là khổ, là không, là chẳng phải thân, là tiêu diệt. Vì sao vậy? Bản chất của sắc là không thật.

Này Tỳ-kheo, như trời mưa, nước rơi xuống, bong bóng này sanh ra, bong bóng kia liền diệt. Người có mắt quán sát xem xét kỹ biết rõ chúng hư giả không thật, mau tan hoại. Vì sao? Là vì bong bóng không bền chắc. Này các Tỳ-kheo, cũng như vậy, tất cả thọ trong quá khứ, vị lai, hiện tại, trong ngoài, thô tế, tốt xấu, gần xa, Tỳ-kheo nên quán sát kỹ thọ ấy là hư giả không thật, chỉ là như bệnh, phiền não, giả dối, mụn ghẻ, không thật, không thường còn, là khổ, là không, là chẳng phải thân, là tiêu diệt. Vì sao? Bản chất của thọ là không thật.

Này Tỳ-kheo, ví như cuối mùa hạ nóng bức, có bóng nắng giữa trưa. Người có mắt xem quán sát xem xét biết nó là hư giả, không thật, mau tiêu diệt. Vì sao? Bóng nắng là không thật. Này các Tỳ-kheo, cũng như vậy, tất cả các tưởng trong quá khứ, vị lai, hiện tại, trong ngoài, thô tế, tốt xấu, gần xa, Tỳ-kheo nên quán sát kỹ tưởng ấy là hư giả không thật, chỉ là mê mờ, phiền não, mụn ghẻ, giả dối, không

thật, không thường còn, là khổ, là không, là không phải thân, là tiêu diệt. Vì sao? Bản chất của tướng là không thật.

Này Tỳ-kheo, như có người muốn tìm cây tốt nên mang búa vào rừng, thấy cây chuối thân thẳng đứng to lớn, nhân đó hạ gốc, chặt ngọn, róc lá, lột từng bẹ ra, bên trong hoàn toàn không có lõi cứng. Người có mắt thấy vậy quán sát xem xét kỹ, biết rõ chúng là hư giả, không chắc thật, mau tiêu diệt. Vì sao? Là vì cây chuối không cứng chắc. Này Tỳ-kheo, cũng như vậy, tất cả hành ở quá khứ, vị lai, hiện tại, trong ngoài, thô tế, tốt xấu, gần xa, Tỳ-kheo quán sát thật kỹ chúng là hư giả không thật, chỉ là mê mờ, phiền não, mọt gẻ, hư giả, không chân thật, là khổ, là không, là không phải thân, là tiêu diệt. Vì sao? Bản chất của hành là không thật.

Này Tỳ-kheo, như nhà ảo thuật và đệ tử ở giữa đám đông người tại ngã tư đường, biểu diễn nhiều trò ảo thuật như bầy voi, bầy ngựa, các loại xe theo nhau. Người có mắt xem xét quán sát biết chúng là hư huyền không thật, đều là hình ảnh do biến hóa. Vì sao? Huyền hóa nên không thật. Này Tỳ-kheo, cũng như vậy, tất cả các thức hoặc quá khứ, vị lai, hiện tại, trong ngoài, thô tế, tốt xấu, gần xa, Tỳ-kheo quán sát kỹ chúng đều là hư giả không thật, chỉ là mê mờ, phiền não, mọt gẻ, hư dối, không chân thật, không còn thường, là khổ, là không, là chẳng phải thân, là tiêu diệt. Vì sao? Vì bản chất của thức là không thật.

Đức Phật nói kệ:

*Đống bọt dụ cho sắc
Thọ như bong bóng nước
Tướng bóng nắng trời nóng
Hành như thân cây chuối
Thức như người ảo thuật
Chư Phật dạy như thế
Phải quán sát pháp này
Xem xét kỹ, tư duy
Thấy rõ là không, giả
Biết rõ nó vô thường
Muốn quán sát các ấm*

*Chân trí thấy như vậy
Khi đoạn tuyệt ba việc
Biết thân không bền vững
Thọ mạng, noãn, và thức
Sau khi lìa bỏ thân
Thì thân nằm trên đất
Như cỏ không biết gì
Xem hiện tượng như vậy
Là giả, lại ngu tham
Tâm, tâm niệm đổi thay
Và không có bền vững
Biết năm ấm là vậy
Tỳ-kheo nên tinh tấn
Thế nên ngày và đêm
Tự giác niệm chánh trí
Thực hành đạo tịch tịnh
Đạt an lạc tối thượng.*

